

SAK

Saksnummer	Utvalg/komite	Dato
122/2014	Fylkesrådet	27.05.2014
080/2014	Fylkestinget	02.06.2014

Høring - forslag til regulering av fiske av 5000 tonn makrell i Nord-Norge i 2014

Sammendrag

Nærings- og fiskeridepartementet har sendt på høring «Forslag til regulering av fiske av 5000 tonn makrell i Nord-Norge i 2014». Svarfristen er satt til 18. juni 2014.

Departementet har allerede forskriftsfestet en avsetning fra den norske makrellkvoten på 5000 tonn makrell til fiske i Nord-Norge. I denne saken legger departementet frem forslag til reguleringsopplegg for de 5000 tonnene med makrell, som følger:

- Fisket avgrenses til kysten utenfor de tre nordligste fylkene, med fylkesgrensen mellom Nordland og Nord-Trøndelag som sørlig grense.
- Fartøy innen alle kategorier som i dag har makrellrettigheter skal kunne delta i fisket.
- Etter en nærmere angitt fordelingsnøkkel deles kvoteavsetningen på hver av havfiskeflåtens tre fartøygrupper snurpere, snurpere/ringnotfartøy uten konsesjon (SUK) og trålere, samt på kystfiskeflåten.
- Alle deltakende fartøy i kystfiskeflåten får samme kvote – 25 tonn. Havfiskeflåtens tre fartøygrupper får ulike kvotestørrelser avhengig av gruppetilhørighet og antall fartøy i gruppen.

Fylkestinget finner ikke å kunne støtte departementets forslag på flere områder, og ønsker derfor at:

- Deltakelsen i det «nordnorske» makrellfisket begrenses til fartøy hjemmehørende i ett av de tre fylkene Nordland, Troms eller Finnmark. Subsidiært foreslås innført en form for leveringsplikt, noe som i tilfelle må utredes nærmere. Alt dette for i størst mulig grad å beholde verdiskapingen i Nord-Norge.
- Nordnorske kystfartøy som i dag ikke har deltakeradganger i makrellfisket, må få anledning til å delta i fisket på den «nordnorske» makrellkvoten.

Ut over dette vil fylkestinget henstille departementet om intensivert forskning på makrellen og andre bestander som påvirkes av makrellens utvikling.

Bakgrunn

Den nordøstatlantiske makrellen er en pelagisk ressurs som er viktig for både hav- og kystflåten, og for pelagiske landanlegg langs kysten. Fisket har tradisjonelt foregått utenfor den sørlige landsdelen, primært i månedene august – oktober.

Fisket etter makrell for kystflåten ble gradvis lukket frem mot 2003, da alle lengdegruppene ble adgangsregulerte. Kriteriene for å få tilgang på til de lukkede gruppene baserte seg på deltakelse og fangst av makrell de tre siste årene før lukkingen. Ettersom makrellens utbredelsesområde var i sør da fisket ble lukket, var det svært få i nord som kvalifiserte seg til deltakeradgang

Bestanden har imidlertid utvidet sitt utbredelsesområde mot nord de siste årene, og i sommerhalvåret registreres det betydelige forekomster av makrell i kystnære strøk i Nord-Norge. Til tross for dette har bestanden til nå i svært liten grad blitt beskattet i dette området.

Problemstilling

Nærings- og fiskeridepartementet har med utgangspunkt i den nordlige utbredelsen av makrell, allerede forskriftsfestet en avsetning på 5000 tonn av den norske makrellkvoten (278 868 tonn) til et makrellfiske i nord i 2014. Spørsmålet er nå hvilket reguleringsopplegg som skal gjelde for de 5000 tonnene.

Nærings- og fiskeridepartementet legger opp til at fartøygrupper som i dag har adgang til å fiske makrell, både i åpen- og lukket gruppe, i havfiskeflåten og i kystflåten, gis mulighet til å delta i fisket på den nordnorske avsetningen av makrellkvoten. Dette vil gi en enkel regulering som ikke fordrer noen endringer i deltakerregelverket.

Departementet forslår videre at det nordlige makrellfisket geografisk skal avgrenses til kysten utenfor Nordland, Troms og Finnmark, og dermed at fylkesgrensen mellom Nordland og Nord-Trøndelag settes som en sørlig grense. Fisket må ellers foregå innenfor territorialgrensen (12-mils grensen). Departementet mener for øvrig det ikke har noen betydning hvor fartøy som deltar i dette fisket er hjemmehørende.

Kvoten på 5000 tonn makrell foreslås delt i fire gruppekvoter: 3875 tonn til ringnotgruppen, 322 tonn til snurpere/ringnotfartøy uten konsesjon (SUK), 200 tonn til fartøy med trållattelser og 925 tonn til kystfiskefartøy. Selve reguleringsopplegget foreslås todelt: Ett opplegg for havfiskeflåten (ringnot, SUK og trål) og et annet for kystflåten. For havfiskeflåten foreslås at fartøykvotene fastsettes på bakgrunn av en fordeling av gruppekvoten på antall tillatelse i gruppen. Dette gir 49 tonn for ringnotfartøy, 18,9 tonn for SUK-fartøy og 8,7 tonn for trålere. For kystflåten foreslås en fast kvote på 25 tonn for alle fartøy, uavhengig av størrelse og hvorvidt fartøyet tilhører åpen eller lukket gruppe.

De som er interessert i å delta i fisket etter makrell på den nordnorske kvoten, må melde seg på dette fisket innen en nærmere fastsatt frist.

Vurderinger

Fylkesrådet vil vise til at spørsmålet om fangst av makrell i nordlige farvann har vært viet oppmerksomhet tidligere i fylkestinget. Det siktes her både til en uttalelse fra oktoberinget 2010 og til en interpellasjon fremmet i oktoberinget 2012. Bakgrunnen for både uttalelsen og interpellasjonen er de store forekomster av makrell i farvannene bl.a. utenfor Nordlandskysten som ikke kan fiskes på grunnnet mangler på tilstrekkelige kvoterettigheter blant landsdelens fiskere, og at dette er en

uakseptabel situasjon en mener ansvarlige myndigheter må gripe fatt i og gjøre noe med.

Nærings- og fiskeridepartementet har nå avsatt en kvote på 5000 tonn makrell som foreslås fisket utelukkende i kystfarvannene utenfor de tre nordligste fylkene Nordland, Troms og Finnmark. Av den norske totalkvoten utgjør dette en andel på beskjedne 1,8 %. Dette er likevel en start, og gitt fortsatt gode makrellforekomster i våre nordlige farvann, vil fylkesrådet forvente at departementet øker denne andelen. For øvrig vil fylkesrådet ønske forslaget velkommen.

Departementet legger opp til at det kun er de fartøygrupper som i dag har adgang til å fiske makrell, som skal gis mulighet til å delta i fisket på den nordnorske avsetningen av makrellkvoten. Forklaringen er at dette vil gi en enkel regulering som ikke fordrer noen endringer i deltakerregelverket. Fylkesrådet vil minne om at makrellforekomster av betydning i nord ikke var vanlig i tiden før 2003 da fisket i kystflåten ble lukket. Dermed var det ikke mulig for kystfiskere i Nord-Norge å kvalifisere seg til deltakeradganger i makrellfisket. Fylkesrådet ber derfor om at det åpnes for at nordnorske kystfiskefartøy som tidligere ikke har kunnet tilegne seg deltakeradganger i makrellfiske, nå får anledning til å delta i det «nordnorske» makrellfisket. Fylkesrådet kan ellers ikke uten videre støtte departementets forslag om at deltakende fartøy skal kunne komme hvor som helst fra i landet. Fylkesrådet vil derfor foreslå at deltakelsen som hovedregel begrenses til kun å gjelde fartøy hjemmehørende i Nordland, Troms og Finnmark.

Fylkesrådet er for øvrig opptatt av at størrelsen på fartøykvotene blir så pass store at det blir attraktivt å delta i det «nordnorske» makrellfisket. Fylkestinget kan derfor på generelt grunnlag støtte innretningen på reguleringsopplegget for den nordnorske kvoteavsetningen hva angår fordeling mellom fartøygrupper og størrelse på fartøykvoter.

Den pelagiske industrien i Nord-Norge er under nedbygging grunnet mangel på pelagisk råstoff. Viktigste råstoffkilde har vært sild, som nå er en mangelvare grunnet ressursituasjonen. Makrellen er en utpreget rovfisk som beiter effektivt på konsentrasjoner av fiskelarver, yngel og småsild. Dette kan i sin tur medvirke til at utsatte bestander som bl.a. sei og sild blir skadelidende. Av hensyn til både bestandssituasjonen og aktivitetsnivået i pelagisk fiske og industri blir det viktig at det foretas en optimal og balansert makrellforvaltning hvor det også bl.a. tas tilstrekkelig hensyn til både utbredelse og konkurrerende bestander. Særlig på grunn av utbredelse og betydning for andre fiskebestander må det forventes at havforskningen følger spesielt godt med utviklingen i makrellbestandene og fremskaffer solide fiskeridata som basis for realistiske kvotetilrådninger. Nordland Sildefiskarlag mener for eksempel at forskningen på dette området er alt for dårlig i dag, jfr. vedtak fra årsmøtet 13. – 14. desember 2012.

Selv om den «nordnorske» makrellkvoten er liten i den store sammenheng, er fylkesrådet likevel opptatt av at dens avledede verdiskaping må komme nordnorske kystsamfunn til gode. Dette ikke minst i en tid hvor den pelagiske industrien bygges ned. Fylkesrådet registrerer departementets synspunkt om at det ikke er av betydning hvor deltakende fartøy er hjemmehørende. Fylkesrådet er uenig i dette synspunkt, og er tvert i mot av den klare formening at fartøys hjemstedsadresse sett i forhold til fangstområdene – altså nærheten til ressursene - er en ikke ubetydelig faktor som må tas med i betraktninger omkring verdiskaping. For å støtte opp under en industri med store utfordringer, blir det viktig at fangstene primært blir levert til nordnorske mottaksanlegg. Dette forventes i stor grad ivaretatt dersom deltakende fartøy har tilhørighet i Nord-Norge. I motsatt fall må det subsidiært stilles krav om at fangstene primært blir levert til nordnorske mottaksanlegg, noe som vil måtte kreve innføring av en form for leveringsplikt.

Konsekvenser

Denne saken har ingen kjente konsekvenser for Nordland fylkeskommune.

Innstilling til vedtak:

1. Fylkestinget er fornøyd med at det av årets norske makrellkvote avsettes 5000 tonn makrell øremerket et nordnorsk makrellfiske. Gitt en videreføring av utviklingen i makrellbestanden, forventer Fylkestinget likevel at dette er starten på en fortrinnsvis større årlig makrellavsetning til dette formål.
2. Fylkestinget støtter forslaget om at fisket på de 5000 tonnene med makrell skal foregå utenfor kysten av de tre nordnorske fylkene, med fylkesgrensen mellom Nordland og Nord-Trøndelag som sørlig grense.
3. Fylkestinget kan ikke støtte departementets forslag om at det bare skal være fartøy som allerede har deltakeradganger i makrellfisket som skal få adgang til å fiske på den «nordnorske» makrellkvoten. Fylkestinget ber om at nordnorske fartøy i kystflåten lukkede fiske som tidligere ikke har hatt makrellrettigheter, nå gis anledning til å delta i dette fisket.
4. Fylkestinget er opptatt av at størrelsen på fartøykvotene settes slik at det blir attraktivt å delta i det «nordnorske» makrellfisket. Fylkestinget kan derfor på generelt grunnlag støtte innretningen på reguleringsopplegget for den nordnorske kvoteavsetningen hva angår fordelingen mellom fartøygrupper og størrelse på fartøykvoter. For kystflåten spesielt legges det opp til at alle fiskefartøy skal tilhøre én gruppe og dermed få samme størrelse på sine kvoter. Forslaget kan støttes som en forsøksordning.
5. Fylkestinget er opptatt av at verdiskapingen knyttet til den nordnorske makrellkvoten skal komme nordnorske kystsamfunn til gode. Dette ikke minst i en tid hvor den pelagiske industrien bygges ned. For å sikre størst mulig verdiskaping i landsdelen, vil fylkestinget gå inn for at deltakende fartøy avgrenses til fartøy hjemmehørende i ett av de tre nordnorske fylkene. Subsidiært må det stilles krav om at fangstene primært skal leveres til nordnorske mottaksanlegg. Dette vil kreve utarbeidelse av nærmere prosedyrer for en ordning med leveringsplikt.
6. I en tid med forholdsvis raske endringer i ulike parametere tilknyttet makrellbestanden, vil fylkestinget henstille departementet om å intensivere havforskningen på denne- og andre viktige arter/bestander som påvirkes av makrellens utvikling. Dette for å fremskaffe et best mulig faggrunnlag både for kvotetilrådninger og flerbestandsforvaltning.
7. Med en antatt oppstart av makrellfisket medio juni 2014, er fylkestinget enig med departementet i at det med basis i fiskets utvikling kan åpnes for justeringer og refordelinger av fartøykvotene rundt begynnelsen av august 2014. Det blir da viktig at refordeling vurderes på tvers av både fartøygrupper og flåtegrupper. 2014 blir første året med denne ordningen, og erfaringene fra årets fiske vil bli viktig for innretningen av en eventuell videreføring.

27.05.2014 Fylkesrådet

Innstilling til fylkestinget vedtatt.

FRÅD-122/2014

1. Fylkestinget er fornøyd med at det av årets norske makrellkvote avsettes 5000 tonn makrell øremerket et nordnorsk makrellfiske. Gitt en videreføring av utviklingen i makrellbestanden, forventer Fylkestinget likevel at dette er starten på en fortrinnsvis større årlig makrellavsetning til dette formål.
2. Fylkestinget støtter forslaget om at fisket på de 5000 tonnene med makrell skal foregå utenfor kysten av de tre nordnorske fylkene, med fylkesgrensen mellom Nordland og Nord-Trøndelag som sørlig grense.
3. Fylkestinget kan ikke støtte departementets forslag om at det bare skal være fartøy som allerede har deltakeradganger i makrellfisket som skal få adgang til å fiske på den «nordnorske» makrellkvoten. Fylkestinget ber om at nordnorske fartøy i kystflåten lukkede fiske som tidligere ikke har hatt makrellrettigheter, nå gis anledning til å delta i dette fisket.
4. Fylkestinget er opptatt av at størrelsen på fartøykvotene settes slik at det blir attraktivt å delta i det «nordnorske» makrellfisket. Fylkestinget kan derfor på generelt grunnlag støtte innretningen på reguleringsopplegget for den nordnorske kvoteavsetningen hva angår fordelingen mellom fartøygrupper og størrelse på fartøykvoter. For kystflåten spesielt legges det opp til at alle fiskefartøy skal tilhøre én gruppe og dermed få samme størrelse på sine kvoter. Forslaget kan støttes som en forsøksordning.
5. Fylkestinget er opptatt av at verdiskapingen knyttet til den nordnorske makrellkvoten skal komme nordnorske kystsamfunn til gode. Dette ikke minst i en tid hvor den pelagiske industrien bygges ned. For å sikre størst mulig verdiskaping i landsdelen, vil fylkestinget gå inn for at deltakende fartøy avgrenses til fartøy hjemmehørende i ett av de tre nordnorske fylkene. Subsidiært må det stilles krav om at fangstene primært skal leveres til nordnorske mottaksanlegg. Dette vil kreve utarbeidelse av nærmere prosedyrer for en ordning med leveringsplikt.
6. I en tid med forholdsvis raske endringer i ulike parametere tilknyttet makrellbestanden, vil fylkestinget henstille departementet om å intensivere havforskningen på denne- og andre viktige arter/bestander som påvirkes av makrellens utvikling. Dette for å fremskaffe et best mulig faggrunnlag både for kvotetilrådninger og flerbestandsforvaltning.
7. Med en antatt oppstart av makrellfisket medio juni 2014, er fylkestinget enig med departementet i at det med basis i fiskets utvikling kan åpnes for justeringer og refordelinger av fartøykvotene rundt begynnelsen av august 2014. Det blir da viktig at refordeling vurderes på tvers av både fartøygrupper og flåtegrupper. 2014 blir første året med denne ordningen, og erfaringene fra årets fiske vil bli viktig for innretningen av en eventuell videreføring.

02.06.2014 Fylkestinget

Fra behandling i næringskomiteen

Komiteen slutter seg til fylkesrådets innstilling i saken.

Votering

Fylkesrådets innstilling ble enstemmig vedtatt med 9 stemmer.

Næringskomiteens innstilling til vedtak

1. Fylkestinget er fornøyd med at det av årets norske makrellkvote avsettes 5000 tonn makrell øremerket et nordnorsk makrellfiske. Gitt en videreføring av utviklingen i makrellbestanden, forventer Fylkestinget likevel at dette er starten på en fortrinnsvis større årlig makrellavsetning til dette formål.
2. Fylkestinget støtter forslaget om at fisket på de 5000 tonnene med makrell skal foregå utenfor kysten av de tre nordnorske fylkene, med fylkesgrensen mellom Nordland og Nord-Trøndelag som sørlig grense.
3. Fylkestinget kan ikke støtte departementets forslag om at det bare skal være fartøy som allerede har deltakeradganger i makrellfisket som skal få adgang til å fiske på den «nordnorske» makrellkvoten. Fylkestinget ber om at nordnorske fartøyi kystflåten lukkede fiske som tidligere ikke har hatt makrellrettigheter, nå gis anledning til å delta i dette fisket.
4. Fylkestinget er opptatt av at størrelsen på fartøykvotene settes slik at det blir attraktivt å delta i det «nordnorske»makrellfisket. Fylkestinget kan derfor på generelt grunnlag støtte innretningen på reguleringsopplegget for den nordnorske kvoteavsetningen hva angår fordelingen mellom fartøygrupper og størrelse på fartøykvoter. For kystflåten spesielt legges det opp til at alle fiskefartøy skal tilhøre én gruppe og dermed få samme størrelse på sine kvoter. Forslaget kan støttes som en forsøksordning.
5. Fylkestinget er opptatt av at verdiskapingen knyttet til den nordnorske makrellkvoten skal komme nordnorske kystsamfunn til gode. Dette ikke minst i en tid hvor den pelagiske industrien bygges ned. For å sikre størst mulig verdiskaping i landsdelen, vil fylkestinget gå inn for at deltakende fartøy avgrenses til fartøy hjemmehørende i ett av de tre nordnorske fylkene. Subsidiært må det stilles krav om at fangstene primært skal leveres til nordnorske mottaksanlegg. Dette vil kreve utarbeidelse av nærmere prosedyrer for en ordning med leveringsplikt.
6. I en tid med forholdsvis raske endringer i ulike parametere tilknyttet makrellbestanden, vil fylkestinget henstille departementet om å intensivere havforskningen på denne- og andre viktige arter/bestander som påvirkes av makrellens utvikling. Dette for å fremskaffe et best mulig faggrunnlag både for kvotetilrådninger og flerbstandsforvaltning.
7. Med en antatt oppstart av makrellfisket medio juni 2014, er fylkestinget enig med departementet i at det med basis i fiskets utvikling kan åpnes for justeringer og refordelinger av fartøykvotene rundt begynnelsen av august 2014. Det blir da viktig at refordeling vurderes på tvers av både fartøygrupper og flåtegrupper. 2014 blir første året med denne ordningen, og erfaringene fra årets fiske vil bli viktig for innretningen av en eventuell videreføring.

Fra behandling i plenum

Innstillinga fra næringskomiteen ble lagt fram av saksordfører Bent Eriksen, H

Votering

Næringskomiteens innstilling ble enstemmig vedtatt med 51 stemmer

FT-080/2014

Vedtak

1. Fylkestinget er fornøyd med at det av årets norske makrellkvote avsettes 5000 tonn makrell øremerket et nordnorsk makrellfiske. Gitt en videreføring av utviklingen i makrellbestanden, forventer Fylkestinget likevel at dette er starten på en fortrinnsvis større årlig makrellavsetning til dette formål.
2. Fylkestinget støtter forslaget om at fisket på de 5000 tonnene med makrell skal foregå utenfor kysten av de tre nordnorske fylkene, med fylkesgrensen mellom Nordland og Nord-Trøndelag som sørlig grense.
3. Fylkestinget kan ikke støtte departementets forslag om at det bare skal være fartøy som allerede har deltakeradganger i makrellfisket som skal få adgang til å fiske på den «nordnorske» makrellkvoten. Fylkestinget ber om at nordnorske fartøy i kystflåten lukkede fiske som tidligere ikke har hatt makrellrettigheter, nå gis anledning til å delta i dette fisket.
4. Fylkestinget er opptatt av at størrelsen på fartøykvotene settes slik at det blir attraktivt å delta i det «nordnorske» makrellfisket. Fylkestinget kan derfor på generelt grunnlag støtte innretningen på reguleringsopplegget for den nordnorske kvoteavsetningen hva angår fordelingen mellom fartøygrupper og størrelse på fartøykvoter. For kystflåten spesielt legges det opp til at alle fiskefartøy skal tilhøre én gruppe og dermed få samme størrelse på sine kvoter. Forslaget kan støttes som en forsøksordning.
5. Fylkestinget er opptatt av at verdiskapingen knyttet til den nordnorske makrellkvoten skal komme nordnorske kystsamfunn til gode. Dette ikke minst i en tid hvor den pelagiske industrien bygges ned. For å sikre størst mulig verdiskaping i landsdelen, vil fylkestinget gå inn for at deltakende fartøy avgrenses til fartøy hjemmehørende i ett av de tre nordnorske fylkene. Subsidiært må det stilles krav om at fangstene primært skal leveres til nordnorske mottaksanlegg. Dette vil kreve utarbeidelse av nærmere prosedyrer for en ordning med leveringsplikt.
6. I en tid med forholdsvis raske endringer i ulike parametere tilknyttet makrellbestanden, vil fylkestinget henstille departementet om å intensivere havforskningen på denne- og

andre viktige arter/bestander som påvirkes av makrellens utvikling. Dette for å fremskaffe et best mulig faggrunnlag både for kvotetilrådninger og flerbestandsforvaltning.

7. Med en antatt oppstart av makrellfisket medio juni 2014, er fylkestinget enig med departementet i at det med basis i fiskets utvikling kan åpnes for justeringer og refordelinger av fartøykvotene rundt begynnelsen av august 2014. Det blir da viktig at refordeling vurderes på tvers av både fartøygrupper og flåtegrupper. 2014 blir første året med denne ordningen, og erfaringene fra årets fiske vil bli viktig for innretningen av en eventuell videreføring.

Vedlegg:

Tittel

FT-sak 80 Innstilling fra komite for næring

DokID

450681